

Kaliteli Yaşamda Tartışma Yöntemi

– S. COŞKUNER · 14 Mayıs 2013

İnsanlar konuşa konuşa anlaşır derler ama, bir taraftan da sükut altındır deriz. Yalnızlıktan kurtulmak, grup etkinliği ve dinamizmi içinde yaşamak için, elbette konuşmaya ve iletişim kurmaya çok ihtiyacımız vardır. Diğer taraftan da, ne gelirse başımıza dilimizden, yani çok konuşmaktan gelmektedir. Demek ki, kaliteli yaşamın bütün faktörlerinde geçerli olan ölçülü, dengeli ve itidalli olma unsuru, iletişim kurma ve tartışma eylemlerinde de geçerli olmaktadır. Çok suskun olursak, yalnız kalma ve asosyal olma ihtimalimiz yüksektir. Çok konuştuğumuz ve sesimizi yükselttiğimiz zaman da, muhataplarımızla tartışma kantarının topuzunu kaçırma ihtimaliyle karşı karşıya kalabiliriz.

Kaliteli yaşamda tartışma ve meşverette bulunmanın bazı önemli ilkeleri olmalıdır:

1. Muhataplarımıza karşı sevgi, saygı, hoşgörü ve değer verme ilkeleri ile iletişimde bulunmalıyız. Zira, onure etme, değer verme, karşımızdaki kişiye karşı nezaketli, kibar, tatlı dilli ve naif bir şekilde davranmak, yüksek kaliteli insan olmanın en önemli gereklerindedir.

2. Hiç bir sebeple, muhatabımızın sözünü bal ile de olsa kesmemeliyiz. Söz kesmenin çok önemli olumsuz sonuçları vardır. Söz kesen kişi aslında şöyle söylüyor: "Ben senden daha iyi biliyorum." "Sen sus ben konuşayım." "Senin bildiklerin benimkilerin yanında bir anlam ifade etmiyor." "Sen bana saygı göster." Bu tür yaklaşımların sonuçları ise, muhatabı aşağılamak, küçük görmek, rencide etmek, değersizleştirmek ve adam yerine koymamak gibi olumsuz eylemleri ortaya çıkarır. Aynı zamanda söz kesenin kibirinin ve hoş görüsüzlüğünün pik yaptığı ana şahit olmak demektir. Doğrusu ise şöyle olmalıdır. Muhatap sözünü bitirmeden ve söz sırası bize gelmeden asla söz keserek, baskın hale gelmeye çalışmamalıyız. Eğer karşıdaki sözü kesilen, edebinden ve söz kesenin haşmetinden dolayı hemen susarsa, bunun kişinin yenilgiden dolayı mı yoksa edebinden dolayı mı sustuğunu tayin etmek çok zor olacaktır. Söz kesen kişi susanın yenilgisinden veya bilgisizliğinden dolayı geri çekildiği varsayımında bulunursa ve o doğrultuda hareket ederse, edebli muhatabın durumuna düşmeyi kim ister?

3. Tartışma anında ve sonuna kadar gayet kibar, naif, tatlı dilli ve nezaketli olmalıyız. Asla sesimizi yükselterek muhatabımızı psikolojik baskı altına almaya çalışmamalıyız. Beden dilimize çok dikkat ederek, olumlu yapıdan olumsuz bir şekle dönüşmesine izin vermemeliyiz.

4. Karşı görüşlere de saygı göstermeli ve tahammül etmeliyiz. Zira, kim ne biliyor ve söylüyorsa en doğru olduğunu varsayarak söylüyordur. Herkesin doğrusu kendisine güzeldir. Doğru ve mükemmel ise, sürekli esnek ve dinamizm içerisindeki "kızıl elma"dır. Kızıl elmaya asla ulaşamaz. Ancak bu uğurda sürekli olarak hayat boyunca mücadele verilir. Kendi doğrularımızın bile, yeni öğrenilen bilgi ve belgeler

ışığında değişme ve gelişme göstermesi gayet doğaldır. Bu hususta doğrucu davutluk yapmak, inatlaşma ve iddialaşmaya sığınmak, asla geçerli bir yol değildir. Ancak problemin çoğalmasına sebebiyet verir.

5. Asla tamı tamına anlaşmak ve uyuşmak zorunda değiliz. Her görüş birbirinden farklı olabilir. Olması gereken de budur zaten. Eğer herkes aynı düşüncede birleşseydi, gelişme ve dinamizmden bahsetmek çok güç olurdu. Farklı görüşleri kilim desenin güzellikleri gibi görüp, asla tartışma ve zıtlasma nedeni olarak görmemeliyiz. Burada karşıt ve zıt görüşlere saygılı olmak, hoş görmek ve farklılıkların fikir zenginliği olarak görülmesinde büyük yararlar vardır.

6. Tartışmanın toplam süresine, bize tanınan süreye, moderatörün prensiplerine uymak, kaliteli bir tartışmacının olmazsa olmazlarından. Herkesin kendi görüşü kendisine altın değerindedir. Üstelik kişiler konuştuğça daha yeni ve harika bilgiler akıllarına gelir. Sona doğru her aklına geleni söylemeye çalışması, bunu yaparken de muhatapların sözlerini kesmesi, sesini yükseltmesi ve moderatörü dinlemeyerek, "şecaat arzeyeceğim derken sirkatin söylemek" tartışmacının kalitesini her yönüyle aşağıya doğru çeker.

7. Dinleme sırası bize geldiği zaman, muhatabımızı hakkıyla ve özenle dinlememiz gerekmektedir. Belki o anda söylenenler bizim bilmediğimiz veya bize yabancı olan konular dahi olabilir. Bu durumda dahi saygılı olmayı sürdürmeli ve asla dinliyor gibi gözüküp, vereceğimiz cevapları veya yeni söyleyeceğimiz sözleri tanzim ediyor olmamalıyız. Böyle yapanlar, söz sırası geldiği zaman muhatabın söylediklerinden çok daha farklı bir konu ile giriş yaptıklarından anlaşılabilir. Yani konuyu kendi yönlerine çekerek, muhatabın ilgi alanının dışına taşımak isterler. Bu yaklaşım muhatabın konuştuklarına saygısızlık ve değer vermeme sonucunu doğurur.

8. Kaliteli insanlar hayatının her aşamasında olduğu gibi, tartışma süresince de, kaliteli eylemlerde bulunarak, tartışmayı gerginleştiren, güzel iklimi bozan, ölçü ve dengeyi kaçıran, kazan-kazan ilkesi yerine, kazan-kaybet veya kaybet-kazan ilkesini uygulayan kişilerden olmamalıdır. Tartışma veya meşveret sonucunda her iki taraf da, dinleyenler de, yöneticiler de, kazanan olmalıdır. Bir tarafın ses yükselterek, etkili olumsuz beden dili kullanarak, söz keserek üstün gelmeye çalışması tartışmanın güzelliği ve etkinliğini kaybettirir. Bu durum o kişinin kalitesini düşürdüğü gibi, tartışma ikliminin de kalitesini yerlere serer.

UNUTMAYALIM: Elbette belirli bir ölçü ve saygı çerçevesinde konuşacağız, fikrimizi söyleyeceğiz ve grup dinamizmi ve sinerjisini arttıracacağız. Ancak bunu yaparken hak ve zaman kullanımındaki adalete, karşılıklı sevgi, saygı, hoşgörü, paylaşma, dayanışma ve kazan-kazan sisteminin gereklerine çok dikkat edeceğiz. Tartışmanın sonucunda mutlaka elle tutulur, gözle görülür bir mana ve nemanın ortaya çıkması gerekir. Her türlü gerginlik, saygısızlık, dominant davranma, muhatabı incitme, onu yok sayma, fikirlerini aşağılama, küçük görme, alay etme gibi kaliteli yaşam hırsızları, tartışmanın kalitesini de yerle bir eder.

Selam, sevgi ve dualarımla... Allah'a emanet olunuz... Yrd.Doç.Dr. Süleyman COŞKUNER

--